

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2019. év április hó 2. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2019. év április hó 4. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A testi sértés büntette és más bűncselekmény miatt I.r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 7.B.20/2016/175. számú ítéletét az I.r., a II.r., a III.r. és a IV.r. vádlottal szemben megváltoztatja.

I.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 1 (egy) év 6 (hat) hónapra enyhíti és annak végrehajtását 4 (négy) évi próbaidőre felfüggeszti, egyidejűleg a közügyektől eltiltást mellőzi.

II.r., III.r. és IV.r. vádlottat büntetés kiszabása helyett személyenként 2 (kettő) évre próbára bocsátja.

II.r. és III.r. vádlott esetében a pártfogó felügyelet elrendelésére és a külön magatartási szabály előírására vonatkozó rendelkezést mellőzi.

I.r. vádlott által házi őrizetben töltött időtartam kezdő napjaként 2015. év október hó 29. napját jelöli meg.

Egyebekben I.r., II.r., III.r. és IV.r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 156.020,- (egyszázötvenhatezer-húsz) forint bűnügyi költséget I.r. vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

A Budapest Környéki Törvényszék a 2018. év szeptember hó 14. napján kihirdetett 7.B.20/2016/175. számú ítéletében a távollévő I.r. vádlottat, II.r. vádlottat, III.r. vádlottat és IV.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő társtettesként elkövetett testi sértés büntetében, valamint a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett garázdaság büntetében. Ezért az I.r. vádlottat halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

II.r. vádlottat halmazati büntetésül 1 év 3 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

III.r. vádlottat halmazati büntetésül 1 év szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

IV.r. vádlottat halmazati büntetésül 9 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 év 6 hónapi próbaidőre felfüggesztette.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát mindegyik vádlott esetében börtönben határozta meg és megállapította, hogy a vádlottak - a II.r., III.r. és IV.r. vádlott a szabadságvesztés büntetés végrehajtása esetén - legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

Az I.r. vádlott által előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendelte azzal, hogy a házi őrizet beszámításakor egy napi szabadságvesztésnek 4 nap házi őrizetben töltött idő felel meg.

A II.r. és III.r. vádlottnak a próbaidő tartamára elrendelte a pártfogó felügyeletét és külön magatartási szabályként előírta, hogy az I.r. vádlottal kapcsolatot ne tartsanak.

A III.r. és IV.r. vádlottat előzetes mentesítésben részesítette, továbbá rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnügyekről és a bűnügyi költség viseléséről.

A kihirdetett ítélettel szemben az ügyész - a nyilatkozattételre három munkanapi határidő fenntartását követően - törvényes határidőn belül mindegyik vádlott terhére, az I.r. vádlott esetében a tényállás téves megállapítása és téves jogi minősítés miatt, a cselekménynek a Btk. 368. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett önbíráskodás büntetéként, valamint a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés büntetése kísérleteként való minősítése érdekében és a büntetés súlyosítása végett, míg a II.r., III.r. és IV.r. vádlott vonatkozásában téves jogi minősítés miatt, a terhükre megállapított garázdaság büntetése helyett a Btk. 368. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett önbíráskodás büntetéként megállapítása és a büntetésük súlyosítása céljából jelentett be fellebbezést.

I.r. vádlott elsődlegesen bűncselekmény hiányában való felmentése, másodlagosan bizonyítottság hiányában való felmentése, harmadlagosan enyhítés érdekében, míg védője felmentés végett jelentett be fellebbezést.

II.r. vádlott és védője felmentés céljából élt fellebbezéssel.

III.r. vádlott és védője a nyilatkozattételre három munkanapi határidő tartott fenn, majd az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vették.

IV.r. vádlott és védője a nyilatkozattételre szintén három munkanapi határidő tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül a védő elsősorban mindkét bűncselekmény alól történő felmentés, másodsorban a testi sértés büntetéként vádja alól történő felmentés és büntetés kiszabása helyett intézkedés alkalmazása, harmadsorban a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.850/2016/10-I. számú átiratában a vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a bejelentett vádlotti és védői fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával folytatta le az eljárást, így többek közt az I.r. vádlott esetében helytállóan alkalmazta a távollétes eljárás szabályait is, valamint törvényesen zárta ki a bizonyítékok köréből 1. sz.. sértettre vonatkozólag az I.r. vádlott által beszerzett és becsatolt orvosi dokumentációt.

A vádhatóság meglátása szerint a törvényszék által megállapított tényállás a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjában írt részleges megalapozatlanságban szenved, azonban az ügyiratok tartalma alapján helyes ténybeli következtetéssel és az indokolásban írt egyes megállapításoknak a tényállásba való átemelésével mindez kiküszöbölhető.

Kérte figyelembe venni, hogy az elsőfokú ítélet tényállásában rögzített sérülések között két rendbeli eszközlenyomatos sérülés került leírásra, az egyik a bal járomcsont alatt, a másik a bal fül mögött, ennek ellenére a törvényszék azt állapította meg, hogy az I.r. vádlott csak egy alkalommal rúgta fejen az acélbetétes cipőjével a sértettet. Megítélése szerint az eszközlenyomatos sérülésekből az elsőfokú bíróság elmulasztotta levonni azt a ténybeli következtetést, hogy az I.r. vádlott az általa viselt cipővel két esetben rúgta meg a sértettet, így a tényállás kiegészítését kérte az I.r. vádlott rúgásainak számát illetően. Ezen túl még indítványozta, hogy a másodfokú bíróság emelje át a történeti tényállásba az elsőfokú ítélet 25. oldalának utolsó bekezdését és az így kiegészített tényállást már alkalmasnak találta a másodfokú felülbírálatra.

Véleménye szerint a törvényszék okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, azonban a cselekményeik minősítése nem felel meg a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek. Érvelése szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor nem állapította meg az önbíráskodás büntettének tényállásszerűségéhez megkívánt fenyegetést, mivel a vádlottak által alkalmazott verbális fenyegetés, számbeli fölényük, valamint jelentős túlerejük olyan fenyegető helyzetet teremtett, amely alkalmas volt arra, hogy az 1. sz. sértett a vádlottak akaratának megfelelően cselekedjen. Meglátása szerint az 1. sz. tanú házánál történt pofozás és térdel történt falhoz lökés - az elsőfokú bíróság megítélésével ellentétben - szervesen illeszkedett abba az egységes folyamatba, amelynek mindvégig hangoztatott célja az volt, hogy a sértettet rákényszerítsék a kerékpár feltalálási helyének, illetve annak közlésére, hogy azt kinek adta el. Kifejtette, hogy a vádlottak maguk provokálták ki a sértett dühkitörését, amely csak ürügyként szolgált a tettlegességhez, majd a számbeli és erőfölényükkel visszaélve, a szükségset jóval meghaladó erővel fékeztek meg 1. sz. sértettet. A vádhatóság szerint a tényállásban leírt utolsó mozzanat beleilleszkedett a célzott információ megszerzésére irányuló vádlotti magatartás-sorozat egységébe, így abból kiragadott részként való értékelése nem helytálló.

A fellebbviteli főügyészség az elsőfokú eljárásban is felhozott kecskeméti törvényszéki ítéletre és a hozzá kapcsolódó kúriai döntésre hivatkozva kijelentette, hogy a vagyoni igény érvényesítése a tényállásban foglalt információ követelésével is megvalósítható, így mindezek alapján indítványozta, hogy az ítélet tártettesként elkövetett garázdaság büntettének értékelt cselekményét tártettesként elkövetett önbíráskodás büntette kísérletének minősítse.

Megítélése szerint az I.r. vádlott esetében a testi épség elleni bűncselekmény minősítése sem felel meg az anyagi jogi szabályoknak, mivel az eszköz jellegéből, az elkövetés módjából, a célba vett testrészből az állapítható meg, hogy az elkövető szándéka a sértett testi épsége ellen irányult és az

említett körülmények következtében a tudata átfogta az életveszélyes sérülés bekövetkezésének reális lehetőségét, ebbe legalábbis belenyugodva cselekedett, míg az eredmény rajta kívülálló okból maradt el. Az acélbetétes cipővel a sértettnek egyszer közepes, majd kisebb erővel történt fejberúgása magában hordozta az életveszélyes sérülés bekövetkezésének reális veszélyét, aminek elmaradása csak a véletlenül múlt, ezért indítványozta, hogy az ítélet tártettesként elkövetett súlyos testi sértés büntetése értékelt cselekményét életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletének minősítse.

A fellebbviteli főügyészség a II.r., III.r. és IV.r. vádlott tekintetében egyetértett az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések mértékével, valamint a II.r. és III.r. vádlott vonatkozásában a pártfogó felügyelet elrendelésével és a külön magatartási szabály előírásával, azonban az I.r. vádlott esetében a súlyosabb minősítésre figyelemmel és a büntetési célok elérése érdekében mind a szabadságvesztés büntetés, mind a mellékbüntetés tartamának jelentős mértékű súlyosítását kérte.

Sérelmezte, hogy a törvényszék az eljárás során bűnjelként lefoglalt acélbetétes cipőt az I.r. vádlott részére kiadni rendelte, mivel álláspontja szerint az a bűncselekmény elkövetésének eszköze volt, ezért indítványozta annak elkobzását. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

I.r. vádlott fellebbezésének írásban előterjesztett indokolásában a fellebbezése irányát akként módosította, hogy elsődlegesen az ítélet tábla „a vádak alól abszolút hatályon kívül helyezési ok fennállása miatt mentse fel”, másodlagosan bűncselekmény hiányában, harmadlagosan bizonyítottság hiányában mentse fel, negyedlegesen utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárásra, amelynek lefolytatására a Budapest Környéki Törvényszéktől eltérő bíróságot rendeljen ki, és végül ötödlegesen enyhítse a büntetését, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést, vagy annál is enyhébb szankciót alkalmazzon vele szemben.

Az I.r. vádlott fellebbezése 62 oldalas indokolásának első oldalain az eljárás elsőfokú bíróság és bíró, valamint az ügyészség - véleménye szerint - elfogultságot megalapozó cselekedeteire tért ki, továbbá a büntetőeljárás elhúzódását is az elfogultság jeleként említette. Álláspontjának megerősítéseként az Emberi Jogok Európai Bíróságának több döntésére is hivatkozott, majd végkövetkeztetésként azt kérte az ítélet táblától, hogy mind a törvényszék, mind az ügyészség esetében állapítsa meg az elfogultságot, mint kizárási okot, ami egyben abszolút hatályon kívül helyezési ok is.

Előadta, hogy vallomását DVD-lemezen juttatta el a törvényszékre, amit az eljárásjogi törvény nem tiltott, azonban a videón elmondottakból egyetlen szó sem került jegyzőkönyvezésre, ami jogi álláspontja szerint ellentétes a Be. azon rendelkezésével, miszerint a vádlott vallomását a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

Véleménye szerint ennek elmaradása miatt az elsőfokú ítélet felülbírálatra alkalmatlan, amit szintén abszolút hatályon kívül helyezési oknak jelölt meg.

Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú tárgyaláson hangfelvétel készült az eljárás résztvevőinek tudomása nélkül, aminek következtében a tárgyalási jegyzőkönyvek okirati hitelességét kétségbe vonta, továbbá sérelmezte a jegyzőkönyv kijavítása iránti kérelmének elutasítását. Ezen túlmenően a jegyzőkönyvek késedelmes elkészültét és azoknak a vádlottakhoz és védőkhöz történt több hónappal későbbi megérkezését is hatályon kívül helyezési oknak minősítette.

Álláspontja szerint az sem felelt meg a tisztességes és pártatlan eljárás követelményének, hogy az elsőfokon eljáró bíróság a büntetőügy jegyzőkönyvezésével kapcsolatban önfeljelentést tett, amelyre tekintettel azonnal át kellett volna adnia az ügyet más bíróságnak.

Az I.r. vádlott eljárásjogi szempontból azt is sérelmesnek tartotta, hogy az első, azaz 2017. január 12. napjára kitűzött tárgyalási hatánapra nem volt szabályszerűen megidézve, mivel az idézését az édesanyja a tárgyalás napján vette át, ennek ellenére a bíróságnak érdemi tárgyalást tartott. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a vádlott „elvitathatatlan joga a személyes jelenlét, ez a tisztességes eljárás alapkövetelménye”. Utalt arra, hogy távolléte miatt a bíróság nem kérdezte meg, hogy a vádat megértette-e, és arra megfelelő formában nem is válaszolt. Mindezt kijavíthatatlan eljárásjogi szabálysértésnek, egyben ugyancsak abszolút hatályon kívül helyezési oknak tartotta.

Vitatta a II.r., III.r. és IV.r. vádlott nyomozati szakban tett gyanúsítottai vallomásaiknak a bizonyítékként való felhasználhatóságát, mivel azok felvételére védő részvétele nélkül került sor és a nyomozó hatóság tagjai a kihallgatás előtt védőt még csak nem is értesítettek. Megítélése szerint a vádlott-társait fogva tartották, ezért a védő jelenlétét nem lehetett volna mellőzni, amivel kapcsolatban utalt az Alkotmánybíróság 8/2013. (III.1.) számú határozatában kifejtettakra, valamint a Kúria korábbi eseti döntésére. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor az előállítást nem tekintette fogvatartásnak, mivel a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 97. § (1) bekezdés h) pontja értelmében fogvatartottnak minősül az elfogott és előállított személy is, így meggyőződése szerint a II.r., III.r. és IV.r. vádlott a gyanúsítottai vallomását fogvatartásban tette meg, azonban védő jelenléte nélkül, ami az eljárási jogaik lényeges korlátozását eredményezte, ezért a vallomások törvényes bizonyítékként nem értékelhetők.

A tanúvallomások körében előadta, hogy a sértettnek a nyomozati szakban tett első vallomását ugyancsak ki kellett volna zárni a bizonyítékok köréből, mivel tudatmódosító szerek hatása alatt állt, de véleménye szerint ugyanígy kellett volna tenni 1. sz. tanú vallomásaival is, mivel őt a vádlottakkal szemben érzett indulat fűtötte azok megítételekor.

Megítélése szerint az elsőfokú bíróság súlyosan tévedett a sértett édesapjának, 2. sz. tanúnak a szavahihetőségét illetően, mivel vallomásaiban lényeges eltérések mutatkoztak, ami többek közt arra vezethető vissza, hogy egyre több inkrimináló elemet vitt bele az elmondásába. Állításának alátámasztására szó szerint idézett nevezett tanú különböző időpontokban tett vallomásaiból, majd összegzésként arra a következtetésre jutott, hogy a bizonytalan emlékezetű tanúra nem lehet ítéleti tényállást alapítani. Nem zárta ki annak lehetőségét, hogy a sértett és édesapja megegyeztek abban, hogy összehangolt terhelő vallomást tegyenek ellene.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság kétségbe vonta szavahihetőségét, ezért az elsőfokú ítélet több megállapításával szemben kritikai megjegyzéseket tett, majd azt is kifejtette, hogy az előzetes letartóztatásból történt szabadulása után a vádlott-társai úgy tájékoztatták, hogy valójában a II.r. vádlott rúgta fejbe a sértettet. Állítása szerint úgy egyeztek meg, hogy a II.r. vádlott a tárgyaláson önként beismerő vallomást tesz, amire végül nem került sor bizonyára a következményektől való félelme miatt.

Az I.r. vádlott szerint a rendőrség által a sértettől készített fényképek nem objektív bizonyítékok, mert megállapíthatatlan, hogy az azon látható sérülések mennyiben keletkeztek a verekezés során, vagy mennyiben utána. Véleménye szerint nem zárható ki, hogy a sértett újabb sérüléseket szenvedett, vagy akár öncsonkítást hajtott végre kábítószeres állapotában a kórházból való eltávozása és a fényképek készítése közötti időben.

I.r. vádlott nem fogadta el 1. sz. igazságügyi orvosszakértő megállapításait, egyrészt azért, mert az általuk felkért szakértő eltérő következtetésekre jutott, másrészt azért sem, mert a szakértő egy másik büntetőügyben, amelyben szintén vádlottként szerepelt, a térdde, közepes erővel történt fejbe-arcba rúgástól agyrázkódást szenvedett sértett esetében nem állapította meg a súlyosabb sérülés bekövetkezésének reális lehetőségét.

Vitatta az elsőfokú bíróság megállapítását, melynek értelmében az események során idegessé vált, mivel ezt véleménye szerint a videofelvétel is cáfolja, továbbá azt sem fogadta el, hogy a sértett „becsmérlése” vagy „megalázása” történt volna.

Sérrelmezte, hogy a törvényszék nem vizsgálta meg azt, hogy a sértett általános szellemi állapota milyen hatással volt az eseményekre, valamint azzal sem értett egyet, hogy a törvényszék a személyiségi jog sérelmére hivatkozva kizárta a bizonyítékok köréből a sértettől általa beszerzett, majd becsatolt orvosi dokumentumokat. Az elsőfokú bíróság hibás eljárásának alátámasztására hivatkozott a Kúria 296/2000. számú büntető elvi határozatában írtakra, amely egy rejtett kamerával készült képfelvétel felhasználhatóságával foglalkozik. A Kúria határozatából kiemelte, hogy a személyiségi jogot sértő módon beszerzett bizonyíték felhasználható a büntetőeljárásban, míg a jogsértés, vagyis a vélelmezett személyiségjog-sérelem megvalósulása csak külön polgári perben dönthető el. Utalt arra is, hogy a sértett kezelőorvosának kihallgatásával tisztázható lett volna, hogy az életveszélyes sérülésnek még a távoli lehetősége sem merülhetett fel.

Érvelése szerint a garázdaság bűncselekmény törvényi tényállási elemei nem valósultak meg, amivel kapcsolatban elsőként az 1. sz. tanú házánál történteke utalva kijelentette, hogy nincs elégséges bizonyíték arra vonatkozólag, hogy kétséget kizáróan el lehessen dönteni, hogy mi történt nevezett személy házánál.

A későbbi verekedés helyszínén történteke tekintetében hangsúlyozta, hogy a sértett nem a becsmérlése, hanem a rendőrségi intézkedés közeledése miatt volt ideges. Az I.r. vádlott külön kitért arra, hogy a „buzi” szó használata nem lehetett sértő, mivel a Fővárosi Ítéltábla egy polgári perben megállapította, hogy sem az emberi méltóság, sem a jóhírnév sérelmét nem jelenti, amennyiben valakit homoszexuálisnak neveznek.

Kérte figyelembe venni, hogy a verekedést kiváltó feszültséget az elsőfokú bíróság ítéletében írtakkal ellentétben a rendőrség késlekedése, valamint a sértett „pszichopatologikus állapota, antiszociális személyiségzavara” idézte elő. Vitatta annak kétséget kizáró módon történt bizonyítottóságát, hogy a lámpával ütni próbált volna, továbbá nem tartotta kizárhatónak, hogy a csonttöréses sérülések legalább részben a vádlottak hibáján kívül következtek be.

A fellebbezéshez mellékletként csatolt, internetről kinyomtatott, kerékpáros cipőkről készült képek álláspontja szerint cáfolják azt az elsőbírói megállapítást, hogy a sérüléseket nem okozhatta a II.r. vádlott cipője.

A rúgásról összefoglalásképpen kijelentette, hogy azt azért nem lehet a terhére megállapítani, mert a vádlottak gyanúsítottai vallomásai nem minősülnek törvényes bizonyítéknak, a sértett vallomása szellemi állapota miatt nem értékelhető, a sértett édesapjának vallomása ellentmondásokkal van tele, míg az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló fényképfelvételekbe belemagyarázta az általa megállapított tényeket.

A vád tárgyává tett cselekmények jogi minősítése körében vitatta, hogy provokációt valósítottak volna meg, e körben saját meglátása szerint értelmezte a Kúria 4/2013. számú jogegységi határozatát. Véleménye szerint a garázdaság bűncselekmény sem valósulhatott meg, mivel több kúriai döntés, valamint a 23/2014. számú büntető elvi határozat is rámutatott arra, hogy a garázdaság megállapításának feltétele nem egyszerűen az, hogy a cselekmény észlelése fizikailag lehetséges legyen, hanem ahhoz kifejezetten a közelben tartózkodó személyek általi észlelhetőség szükséges. Hangsúlyozta, hogy az események idején egyetlen személy, a sértett édesapja volt jelen, azonban az ítélkezési gyakorlat szerint egyetlen személy észlelése kevés a köznyugalom veszélyeztetésének megállapításához, akit ráadásul nem is háborítottak fel a történetek.

A büntetés kiszabása körében enyhítő körülményként kérte értékelni a büntetlen előéletét, a jelentős időmúlást, azt a tény, hogy hosszabb ideig állt büntetőeljárás hatálya alatt, valamint a köz javára ellenszolgáltatás nélkül végzett tevékenységét. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte a vádlottak javára, hogy meg sem próbáltak távozni a helyszínről, továbbá bizonyítékaikat önként átadták. Tévesnek tartotta a törvényszék azon álláspontját, hogy súlyosítóként értékelte vezető szerepét, továbbá azzal a megállapítással sem értett egyet, hogy a rendőrség mulasztásának nem volt szerepe az események elfajulásában.

A letöltendő szabadságvesztéssel szemben méltányossági érvként kérte figyelembe venni, hogy előzetes letartóztatásával tönkrementek az üzleti kapcsolatai, elvesztette egzisztenciáját, továbbá a párkapcsolata is megszűnt. Meglátása szerint a terhére rótt bűncselekményért nem arányos büntetés a végrehajtandó szabadságvesztés, különösen az események után több évvel később.

I.r. vádlott fellebbezésének indokolásához egy terjedelmes mellékletet is csatolt, amely a büntetőüggyel kapcsolatos interneten megjelent hírközléseket, a Budapesti XIV. és XVI. Kerületi Ügyészség B.6466/2016/3-I. számú határozatát, a Központi Nyomozó Főügyészség 1.Nyom.769/2017/1-I. számú határozatát, a Pest Megyei Főügyészség sajtóközleményét, különböző kerékpáros cipőkről kinyomtatott internetes oldalakat, tárgyalásra szóló idézés borítékjának másolatát, az egyik országos napilapnak a büntetőügy elsőfokú tárgyalásairól szóló írásait, az elsőfokú ítélet szóbeli indokolásának szó szerinti leiratát, a Központi Nyomozó Főügyészség 1.Nyom.348/2018. számú tanúkihallgatási jegyzőkönyvét tartalmazta.

Mellékelt továbbá egy DVD-lemezt is, amin egy telefonbeszélgetés, az elsőfokú ítélet szóbeli indokolása, 1. sz. szakértő egyik kijelentése, valamint az elsőfokú bírónak az ügyészségről tett kijelentése hallható.

Az I.r. vádlott védője fellebbezésének írásban előterjesztett indokolásában annak irányát akként pontosította, hogy elsődlegesen védence felmentését kérte az ellene emelt vádak alól bűncselekmény, illetve bizonyítottság hiányában, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, míg harmadlagosan pénzbüntetés, illetve végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását indítványozta.

A védő egyetértett a védence fellebbezésében felsorolt eljárási szabálysértésekkel, amelyek közül kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság elfogulatlansága nem volt aggálymentesen megállapítható, amely már önmagában is indokoltá teszi az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Az ítélet indokolásában kifejtett, a bizonyítékok értékelésével, mérlegelésével, valamint a történeti tényállás megállapítására vonatkozó részekkel kapcsolatosan minden tekintetben osztotta védence részletesen kimunkált álláspontját, amelynek értelmében a rendelkezésre álló vallomások nem voltak alkalmasak a történeti tényállás kétséget kizáró módon való megállapítására.

Hivatkozása szerint védence felmentését a jogos védelmi helyzet fennállása is indokolja, mivel I.r. vádlott nem lépett fel támadólag a sértettel szemben, kizárólag annak jogellenes támadását hátrította el. A sértett sérülései a jogellenes támadás elhárítása során keletkeztek, így e sérülésekért a vádlottakat, és különösen védenccét büntetőjogi felelősség nem terhelheti.

Az enyhítésre irányuló indítvánnyal összefüggésben kiemelte, hogy az I.r. vádlott össztársadalmi szempontból kifejezetten pozitív célt szolgált és jelentős eredményeket ért el tevékenységével, így amennyiben a bíróság megítélése szerint elkövetett valamely jogellenes cselekményt, úgy kérte, hogy a lehető legenyhébb szankcióban részesüljön. Meggyőződése szerint a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását sem a generális, sem a speciális prevenciók célja nem indokolja, mivel az esetben beláthatatlan következményekkel járna, ezért a szabadságvesztés büntetés tartamának mérséklését, próbaidőre való felfüggesztését és a végrehajtás szükségességének esetére fogház fokozatban való meghatározását indítványozta.

A II.r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában szó szerint idézte a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 97. § (1) bekezdés h) pontjában foglaltakat, amely a fogvatartott fogalmát határozza meg, majd az I.r. vádlottal egyezően sérelmezte, hogy az 1998. évi XIX. törvény 46. § b) pontja ellenére védence első gyanúsított kihallgatásakor nem vett részt védő az eljárásban. Ez utóbbi tényre és az Alkotmánybíróság 8/2013. (III.1.) számú határozatára is figyelemmel, álláspontja szerint a védő részvétele nélkül fogatosított terhelti vallomások, mint jogszerűtlenül beszerzett bizonyítékok nem használhatók fel.

A védő szerint a vádlottak felelősségre vonását kizárja az a tény, hogy az 1998. évi XIX. törvény 127. § (3) bekezdésében foglalt köteleességüknek tettek eleget, amikor a tettenért elkövetőt elfogták és értesítették a rendőrséget, majd a jogerős ítéletben megállapított rendőri mulasztás tette lehetővé a vád tárgyát képező cselekmény kialakulását. Véleménye szerint a vádlottak csak megakadályozták, hogy 1. sz. sértett a rendőri késlekedést kihasználva megszökjön, amely aktív magatartásuk megfelelt a már hivatkozott törvényhelyben foglaltaknak, így jogellenesség hiányában nem lehet bűnösségüket megállapítani.

Kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú bíróság az 1998. évi XIX. törvény 240. § (3) bekezdése értelmében a 2017. január 12. napjára kitűzött tárgyalást nem tarthatta volna meg, mivel arra az I.r. vádlottat nem idézte meg szabályszerűen, ami meglátása szerint abszolút hatályon kívül helyezési ok.

Végezetül fenntartotta a törvényszéken a védőbeszédében előadottakat, így az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének hiányában elsődlegesen ügyfele felmentését, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését kérte.

A IV.r. vádlott védője fellebbezésének írásban benyújtott indokolásában fenntartotta az elsődlegesen felmentésre, másodlagosan a testi sértés büntette miatt emelt vád alól történő felmentésre és a csoportos garázdaság büntette miatt próbára bocsátás alkalmazására, míg harmadlagosan enyhítésre, pénzbüntetés kiszabására irányuló indítványát.

A védő az I.r. vádlottal és védőjével, valamint a II.r. vádlottal egyezően elsőként arra hivatkozott, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottak nyomozati szakban tett első gyanúsított kihallgatásait bizonyítékként felhasználta, mivel e vallomásokat védő részvétele nélkül, fogvatartottként tették, így a kihallgatásukkor hatályban volt eljárásjogi törvény értelmében a

kihallgatásuk szabálytalanul történt, ezért ezeket a vallomásokat a törvényszéknek ki kellett volna rekeszteni a bizonyítékok köréből.

A garázdaság büntette vonatkozásában kiemelte, hogy a megállapított tényállás szerint legfeljebb az I.r., II.r. és III.r. vádlott, valamint a sértett valószínűleg meg kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást. Hangsúlyozta, hogy az ítéleti tényállás szerint védece nem intézett becsmérlő szavakat a sértett irányába, továbbá őt csak lefogni akarta, míg az nem állapítható meg, hogy a IV.r. vádlott célja a sértett lefogásával túlterjeszkedett volna azon a szándékon, hogy a sértettet megfélemezve védje társai testi épségét. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak el kellett volna fogadnia védece azon nyilatkozatát, hogy a sértett megfélemezése és nem bántalmazása volt a célja, különös tekintettel arra a tényre, hogy a törvényszék több körülmény tekintetében sem vitatta védece előadását.

A testi sértés büntettére vonatkozólag kijelentette, hogy a IV.r. vádlott nem fejtett ki elkövetési magatartást, mivel az irányadó tényállás szerint csak az I.r., II.r és III.r. vádlott ütött, illetve az I.r. vádlott volt az, aki megrúgta a sértettet. A Kúria egyik eseti döntésében írtakat értelmezve rámutatott arra, hogy ha megállapítható, hogy ki okozta a nyolc napon túl gyógyuló sérülést, akkor a másik elkövetőt nem lehet a súlyos testi sértés büntetében társtettesként elmarasztalni.

Álláspontja szerint védece esetében nem cáfolható az a védekezés, hogy a sértett lefogásával kizárólag a társait kívánta védeni. Véleménye szerint a IV.r. vádlott nem a társai által kifejtett bántalmazás megkönnyítése, elősegítése érdekében, hanem a sértett által kifejtett erőszak leküzdése végett lépett közbe, amit az a tény is jól mutat, hogy amint megszűnt az aktív támadó ellenállása, elengedte a sértettet, nem kísérelte meg továbbra is lefogni. Megítélése szerint szándékegység hiányában nem róható védece terhére, hogy a többi vádlott nem csak lefogni próbálta a sértettet, hanem újabb ütések és rúgást mértek rá. A védő vitatta azt is, hogy a IV.r. vádlott a lámpa átadásával a bántalmazást támogató akaratot fejtett volna ki, mivel indokoltan gondolhatta azt, hogy az I.r. vádlott azért kérte el a lámpát, hogy azzal a sértett szemébe világítson.

A védő abban osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy a vád tárgyává tett cselekménysorozat nem minősül csoportosan elkövetett önbíráskodás büntette kísérletének, a törvényszék által e tárgykörben kifejtett érvekkel egyetértett.

Végezetül megismételte, hogy amennyiben a másodfokú bíróság a felmentésre irányuló indítványának nem adna helyt, úgy a garázdaság büntette miatt elegendő lenne a próbára bocsátás alkalmazása, míg a testi sértés büntettének és a garázdaság büntettének megállapítása esetére a pénzbüntetésre ítélet.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője a nyilvános ülésen tartalmilag megismételte az átiratban leírtakat, így továbbra is kérte a tényállás kiegészítését, valamint a vádlottak cselekményének csoportosan elkövetett önbíráskodás kísérleteként és az I.r. vádlott testi épség elleni cselekményének életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérleteként való minősítését, valamint az I.r. vádlottra vonatkozó súlyosítást célzó indítványát is fenntartotta.

Az I.r. vádlott védője a nyilvános ülésen tévesnek tartotta az ügyészségnek az önbíráskodás büntette kísérletének megállapítására vonatkozó indítványát, mivel álláspontja szerint a tényállásból egyértelműen következik, hogy a vádlottak célja nem a kerékpár visszaszerzése volt, hanem az elkövetők, így az orgazda személyének felderítése. A védő mindenben csatlakozott az I.r. vádlott fellebbezésének írásban előterjesztett részletes indokolásához, majd perbeszéde további részében kérdéseket fogalmazott meg az állam felelőssége, szerepvállalása, feladatai tekintetében, kiemelve,

hogy az államnak kötelessége megvédeni azokat az állampolgárokat, akik társadalmilag hasznos tevékenységet, bűnüldözési célokat folytatnak. Általánosságban kitért a kábítószer-fogyasztó személyek önkontrollvesztésből fakadó agresszivitására és kijelentette, hogy megítélése szerint a vád tárgyává tett szituáció jogos védelmi helyzetnek minősül.

Mindezekre tekintettel mind a felmentésre, mind a hatályon kívül helyezésre, mind az enyhítésre irányuló indítványát fenntartotta.

A II.r. vádlott védője ugyancsak fenntartotta a fellebbezése írásban kifejtett indokait, melyekre egyenként rá is mutatott. Továbbra is vitatta védence nyomozati szakban tett első gyanúsított kihallgatásának felhasználhatóságát, valamint az ügyben tartott első tárgyalás szabályszerűségét. Véleménye szerint a vádlottak nem tettek mást, mint hogy megakadályozták a sértett elszökését, így a testi kényszert is jogszerűen alkalmazták vele szemben. Hangsúlyozta az ügyben a rendőrség felelősségét, amely miatt még büntetőjogi felelősségre vonás is történt, valamint azt is kérte figyelembe venni, hogy a vádlottak kizárólag segíteni akartak a biciklilopások felderítésében.

Mindezek alapján a II.r. vádlott felmentését, ennek hiányában az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, végül bűnösség megállapítása esetén a kiszabott büntetés jelentős enyhítését indítványozta, külön is hangsúlyozva a pártfogó felügyelet és az elsőfokú bíróság által előírt magatartási szabály szükségtelenségét.

A III.r. vádlott védője szintén arra hivatkozott, hogy a vádlottak szándéka nem a kerékpár megtalálása, hanem az elkövetői kör felderítése volt, így az önbíráskodás büntetnének kísérlete nem valósulhatott meg. Álláspontja szerint a garázdaság büntettét sem követték el a vádlottak, mivel a helyszínen jelent volt személyek - a sértett, az édesapja és 1. sz. tanú - nem észleltek olyan cselekményt, ami rendőri intézkedésre adott volna okot. A testi sértés büntette esetében vitatta a szándékegység megállapíthatóságát, mivel a sértettben egy dühroham alakult ki, majd az I.r. vádlott csak annyit közölt a többiekkel, hogy szedjék le róla 1. sz. sértettet, de nem mondott semmi olyasmit, hogy őt verjék is meg, így a közös bántalmazásra utaló adat nem áll rendelkezésre.

Zárásként megjegyezte, hogy védence büntetését nem tartja enyhének, azonban figyelemmel arra, hogy az elsőfokú ítélettel szemben nem jelentettek be fellebbezést, annak helybenhagyását indítványozta.

A IV.r. vádlott védője csatlakozott a védők által elmondottakhoz, valamint fenntartotta a fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtett érveit is, amelyek közül néhányat kiemelt, így mindenekelőtt azt, hogy védenct az első gyanúsított kihallgatásakor fogvatartották, ezért védő jelenléte nélkül a kihallgatásáról készült jegyzőkönyv nem minősül törvényes bizonyítéknak. Vitatta, hogy védence bűnössége megállapítható lenne a csoportosan elkövetett garázdaság büntetében, mivel nem provokált, nem vett részt a verbális bántalmazásban, kizárólag akkor csatlakozott a cselekménysorba, amikor a sértett ütött. Meglátása szerint a sértett egy aktív magatartást fejtett ki, amit a vádlottak megakadályozni igyekeztek, azonban védence vonatkozásában még az elsőfokú ítélet is azt tartalmazza, hogy nem ütötte meg 1. sz. sértettet, nem okozott neki sérülést. Kiemelte továbbá, hogy a IV.r. vádlott nem abból a célból fogta le a sértettet, hogy a többiek bántalmazhassák, valamint arra is felhívta a figyelmet, hogy a IV.r. vádlott nem követhette el a súlyos testi sértés büntettét, mivel nem ütött. A minősítés körében rámutatott arra, hogy a vádlottak célja nem bármiféle vagyoni igény érvényesítése volt, így az önbíráskodás büntette kísérletének megvalósulása hiányával egyetértett.

Fentiekre tekintettel az írásban rögzített indítványával egyezően védence teljekörű felmentését, a testi sértés büntette miatt emelt vád alóli felmentés és kizárólag a csoportosan elkövetett garázdaság büntetnének megállapítása esetére próbára bocsátását, míg mindkét bűncselekmény megállapításának esetében enyhébb büntetés, pénzbüntetés kiszabását kérte.

II.r. vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában kérte figyelembe venni, hogy fizetése emelkedik, egyre jobb beosztásban dolgozik, így nem tud egyetérteni azzal, hogy az elsőfokú bíróság gyerekként kezeli a pártfogó felügyelet elrendelésével, ezért a törvényszék által kiszabott büntetés helybenhagyásának esetére a pártfogó felügyelet mellőzését indítványozta. Két másik büntetőügy felidézésével a bedrogozott emberek kiszámíthatatlan agresszivitására, valamint az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések eltúlzott súlyosságára kívánt rámutatni, majd felszólalását azzal zárta, hogy sem erkölcsi, sem jogi értelemben nem érzi magát bűnösnek, ezért a felmentését kérte.

III.r. vádlott az utolsó szó jogán a vádhatóság önbíráskodás bűncselekménnyel kapcsolatos álláspontjának életszerűtlenségét emelte ki, mivel fel voltak készülve arra az esetre, hogy a kihelyezett kerékpárt elveszítik. Azt is hangsúlyozta, hogy végig abban a tudatban jártak el, hogy a rendőrök bármikor kiérkezhetnek, így elképzelhetetlennek tartotta, hogy ezalatt tudatosan kiprovokáltak volna egy bűncselekményt. Elismerte, hogy hibázott és meggondolatlanul járt el, állítása szerint ezért is fogadta el a törvényszék ítéletét, azonban az ügyészség álláspontját nem tud egyetérteni, nevezetesen azzal, hogy a kerékpár visszavétele érdekében jártak el, illetve annak tudatában vertek össze valakit, hogy bármikor a helyszínre érhet a rendőrség.

IV.r. vádlott az utolsó szó jogán elmondta az édesapja gépkocsijának feltörését és ellopását, majd előadta, hogy az I.r. vádlott által elindított szervezethez pontosan azért csatlakozott, hogy bűncselekményeket derítsenek fel, mivel mindig is szeretett volna tenni a közjó érdekében. Hivatkozása szerint hatékonyan működtek három éven keresztül, a kerékpárlopások száma lecsökkent, sok támogatójuk volt, továbbá a szervezetről írt egy könyvet is, ami ugyancsak sikeres volt, majd jött a négy éven át tartó büntetőeljárás, aminek következményeként az emberek úgy érzik, hogy nem bízhatnak meg az államban.

Az ellentétes irányú fellebbezések közül az ítéletábra az I.r., II.r. és IV.r. vádlott és védőjének fellebbezését az enyhítést célzó részében alaposnak találta, továbbá lehetőséget látott a III.r. vádlott esetében is az enyhítésre.

A nyilvános ülésen a perbeszédekben elhangzottak és a jelen volt vádlottak által az utolsó szó jogán elmondottak miatt az érdemi felülbírálat előtt a másodfokú bíróság szükségesnek tartja rögzíteni, hogy jelen büntetőeljárással összefüggésben nem kellett választ adnia valamely társadalmi problémára, vagy az állam feladatkörével kapcsolatos kérdésekre, hanem kizárólag - mint minden más büntetőügyben - a vád tárgyává tett cselekménnyel kellett döntenie.

A Fővárosi Ítéletábra a perorvoslatok alapján eljárva a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a Fővárosi Törvényszék ítéletét, továbbá az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottak és a védők hivatkozásával ellentétben az eljárása során a perrendi szabályokat megtartotta.

Az I.r. vádlott az egész eljárás alatt hangoztatta, hogy az elfogultság jeleit magában hordozó eljárás indult ellene, így az elsőfokú eljárásban eljáró bírót is visszatérően elfogultsággal illette, azonban figyelmen kívül hagyta többek közt azt a tényt, hogy az elsőfokú eljárást ügydöntő határozattal

lezáró bírónak a büntetőügyben meghozott első érdemi intézkedése a 2016. április 15. napján kelt 7.B.20/2016/10. számú végzése volt, amelyben I.r. vádlott bűnügyi felügyeletét megszüntette, majd az elfogultságot leginkább megcáfoló döntést követően az I.r. vádlott a szabadlábra helyezését kihasználva az eljárás alól - a 162. sorszám alatti elsőfokú bírósági irat szerint - általa sem vitatottan szándékosan kivonta magát.

A terheltnek az 1998. évi XIX. törvény 5.§ (1) bekezdésében, illetve jelenleg a Be. 3. § (1) bekezdésében biztosított védelemhez való jogával kapcsolatban a másodfokú bíróság külön hangsúlyozza, hogy az I.r. vádlottnak e hivatkozott joga jelen büntetőügyben a legkisebb mértékben sem sérült, mivel mind az elsőfokú, mind a másodfokú eljárásban az ügy súlyát lényegesen meghaladó mértékben, korlátozás nélkül fejthette ki álláspontját akár szóban - hanghordozó eszköz útján -, akár írásban, annak ellenére, hogy többször ismételte meg ugyanazokat a hivatkozásokat előadásaiban, illetve beadványaiban, továbbá rendkívül sok esetben utalt a vád tárgyát képező cselekmény elbírálása szempontjából irreleváns körülményekre. Mindennek az elsőfokú bíróság úgy adott tág teret, hogy az I.r. vádlott kihasználta az eljárásjogi törvénynek azt a hiányosságát, hogy az a vádlott, aki szándékosan kivonja magát az eljárás alól, azaz nem a Be. által szabályozott törvényi keretek között marad távol a tárgyalásról, törvényi tiltás hiányában ugyanúgy elküldheti hanghordozón rögzített vallomását, beadványokat terjeszthet elő, valamint indítványokkal élhet, mintha ténylegesen részt venne a büntetőeljárásban. A törvényszék az I.r. vádlott ily módon előterjesztett védekezését, illetve észrevételeit maximálisan figyelembe vette, amely ugyancsak az elfogultságra hivatkozás alaptalanságát támasztja alá.

Az elfogultság körében említette még az I.r. vádlott a tárgyalási jegyzőkönyv kijavítása iránti kérelem elutasítását is, annak ellenére, hogy mind az elsőfokú bíróság a 7.B.20/2016/132. számú végzésében, mind a másodfokú bíróság a 2.Beüf.10.322/2018/3. számú végzésében kifejtette már, hogy az 1998. évi XIX. törvény 254. § (1) bekezdése értelmében az I.r. vádlottat a jegyzőkönyv tartalmával szemben a jogorvoslat lehetősége kizárólag abban az esetben illette volna meg, ha a tárgyaláson részt vett volna.

Az I.r. vádlott sérelmezte, hogy a hangfelvétel formájában elküldött vallomását a törvényszék nem jegyzőkönyvezte, azonban figyelmen kívül hagyta, hogy a vallomás jegyzőkönyvezése - értelemszerűen - csak a tárgyaláson jelenlévő vádlottra vonatkozik, az eljárás során megszökött vádlott által hanganyag formájában elküldött vallomásra nem.

Az I.r. vádlott értelmezésével ellentétben a bíróságoknak nem kötelezettsége hasonló helyzetekben gépirói feladatok végrehajtása, vagyis egy beadott hanganyag legépelése. I.r. vádlott szabadon választhatott a hanganyag, vagy a leírt változat között, nem volt akadálya annak, hogy az álláspontját írott formában juttassa el a törvényszékre. A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy az I.r. vádlott fellebbezésének 11. és 12. oldala a hivatkozott tárgykörben a 2018. július 1. napján hatályba lépett 2017. évi XC. törvény (Be.) rendelkezéseire utalt, azonban az általa kritizált eljárási cselekmények idején e törvény még nem volt hatályban.

Az I.r., II.r. és IV.r. vádlott védője, valamint I.r. vádlott szerint a törvényszék a 2017. január 12. napjára kitűzött tárgyalást az I.r. vádlott szabályszerű idézésének hiányában nem tarthatta volna meg. Az elsőfokú bírósági iratanyagból megállapítható, hogy a törvényszéknek a tárgyalás megnyitásakor valóban nem állt rendelkezésére az I.r. vádlott idézésének tértivevénye, ami - a tértivevény tanúsága szerint - arra vezethető vissza, hogy sem az első, sem a második kézbesítés nem vezetett eredményre, mivel az idézést a címzett nem vette át, végül a törvényszéki iratot az I.r. vádlott édesanyja a tárgyalás napján vette kézhez. Az idézés tértivevényének a hiányában az

elsőfokú bíróság az eljárásakor hatályban volt 1998. évi XIX. törvény 284. § (1) bekezdése alapján kizárólag a II.r., III.r. és IV.r. vádlott vonatkozásában kezdte meg a tárgyalást, majd a tanács elnökének felhívására az 1998. évi XIX. törvény 284. § (2) bekezdés a) pontja szerint az ügyész csak e vádlottakra ismertette a vádat (44. sorszámú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal). A tárgyaláson megjelent vádlottak és védők, így az I.r. vádlott védője is akként nyilatkozott, hogy nem látják akadályát a II.r., III.r. és IV.r. vádlott vonatkozásában a tárgyalás megtartásának (44. sorszámú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal). Ezt követően a törvényszék az 1998. évi XIX. törvény 286. § (1) bekezdése alapján a megjelent vádlottakat kihallgatta, amivel kapcsolatban a másodfokú bíróság kiemeli, hogy a tárgyalás időpontjában hatályban volt eljárásjogi törvény nem határozta meg a vádlottak kihallgatásának sorrendjét, továbbá e tekintetben az ügyészi vád sorrendisége sem kötötte a törvényszéket.

A törvényszék az első tárgyalási nap után az 1998. évi XIX. törvény 281. §-ában foglaltak szerint megpróbálta az I.r. vádlott tárgyaláson való jelenlétét biztosítani, és amikor az e körben tett intézkedései nem vezettek eredményre, továbbá a tényleges tartózkodási helyét sem sikerült felkutatni, vele szemben elfogatóparancsot bocsátott ki, majd a Budakörnyéki Járási Ügyészség 2017. április 19. napján kelt Nf.1218/2015/12. számú átiratában az 1998. évi XIX. törvény 529.§ (2) bekezdése alapján indítványozta, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyalást az I.r. vádlott távollétében tartsa meg (81. sorszámú elsőfokú bírósági irat). A feltüntetett előzmények után az elsőfokú bíróság I.r. vádlottat hirdetményi úton idézte a tárgyalási határnapokra, majd a bizonyítási eljárást a távollétében folytatta le és a büntetőügyet szintén a távollétében ítélettel befejezte. A másodfokú bíróság azt is megállapította, hogy az I.r. vádlott vonatkozásában a vád ismertetése is megtörtént (74. sorszámú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal), így az I.r. vádlott esetében eljárási szabálysértés nem valósult meg és a törvényszék az 1998. évi XIX. törvénynek a távollévő terhelttel szemben alkalmazandó eljárási szabályokat tartalmazó XXV. Fejezetét is helytállóan alkalmazta.

Az ítéletábra a törvényszékhez hasonlóan kiemeli, hogy az I.r. vádlott az elsőfokú bírósági tárgyalásokon ugyan nem jelent meg, azonban a beadványaiból és az indítványaiból egyértelműen megállapítható, hogy a bizonyítási eljárás valamennyi mozzanatáról tudomással bírt, arról részletes tájékoztatásban részesült.

A fellebbezések visszatérő eljárásjogi kifogása volt, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítékként felhasználta a II.r., III.r. és IV.r. vádlott első gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyvet, illetve az abban foglaltakat. A fellebbezések indokolásában hivatkozottakkal ellentétben a törvényszékhez hasonlóan a másodfokú bíróság sem látta okát e vallomások bizonyítékok köréből történt kirekesztésének az alábbi okok miatt.

A fellebbezésekben felhozott ellenérvekre tekintettel az ítéletábra mindenekelőtt rámutat arra, hogy a II.r., III.r. és IV.r. vádlottat valóban előállították az illetékes rendőrkapitányságra, azonban a gyanúsított kihallgatásuk idején hatályban volt 1998. évi XIX. törvény 46. § b) pontja és annak helyes értelmezése alapján kizárólag abban az esetben vált volna kötelezővé védő részvétele az említett eljárási cselekményen, amennyiben akár az adott büntetőügyben, akár más ügyben őrizetben, vagy - az akkori megnevezés szerint - előzetes letartóztatásban lettek volna, ideiglenes kényszergyógykezelést, illetve más ügyben szabálysértési elzárást, jogerős szabadságvesztést, vagy kényszergyógykezelést töltöttek volna, azonban esetükben a felsorolt szabadságkorlátozások egyike sem állt fenn. A védelem és az I.r. vádlott helytállóan idézte a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 97. § (1) bekezdésének b) pontját, melynek értelmében az előállított is fogvatartottnak minősül, azonban figyelmen kívül hagyták, hogy a feltüntetett törvényhely a fogvatartott fogalmának meghatározását azzal a korlátozással kezdi, hogy „E törvény alkalmazásában...”, vagyis

az ott rögzített fogalommeghatározás nem vonatkoztatható más törvényekre és más törvények által szabályozott eljárásokra.

A másodfokú bíróság a nyomozati iratokból azt is megállapította, hogy a gyanúsított kihallgatások alkalmával a vádlottakat olyan bűncselekmény elkövetésével gyanúsították meg, amelyet a törvény három évi szabadságvesztéssel rendelt büntetni, így a védő kötelező részvételét az akkor hatályban volt 1998. évi XIX. törvény 46. § b) pontjában foglaltak sem indokolták. Ezen túlmenően a vádlottakat - mint gyanúsítottakat - nyilatkoztatták arról, hogy kívánnak-e védőt igénybe venni, amelyre II.r. vádlott azt válaszolta, hogy „Védőt nem kívánok megbízni.” (nyom. ir. 591. oldal), míg III.r. vádlott és IV.r. vádlott egyaránt kijelentette, hogy „Védőről később nyilatkozom.” (nyom. ir. 549. és 523. oldal). A vádlottak e nyilatkozataikat a jegyzőkönyvön belül külön is ellátták aláírásukkal.

Az eddig kifejtettek alapján tehát az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül folytatta le a tárgyalást. A bizonyítást teljes körűen lefolytatta, a tárgyaláson megjelent vádlottakat, a tanúkat, valamint az igazságügyi orvosszakértőt és nyomszakértőt kihallgatta, a nyomozati vallomásokat, szembesítések jegyzőkönyveit, rendőri jelentéseket, orvosi dokumentációt, szakértői véleményeket ismertette, illetve a rendelkezésre álló videófelvételeket és fényképeket is a bizonyítás anyagává tette. A beszerzett bizonyítékokat az ítélete meghozatalakor már hatályba lépett 2017. évi XC. törvény (Be.) 167. § (4) bekezdésének megfelelően önmagukban és egymással összevetve, összességükben is értékelte, a mérlegelési tevékenységéről és annak eredményéről a szükséges is meghaladó mértékben adott számot.

Az elsőfokú bíróság teljes körűen megvizsgálta a bizonyítékokat és azokat értékelési körébe vonta, majd a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában előírtaknak megfelelően mindenre kiterjedően megindokolta, hogy mely bizonyítékot miért fogadott el, indokolási kötelezettségének a legapróbb részletek vonatkozásában is eleget tett.

Az elsőfokú bíróság ítélete 17-21. oldalán helytállóan állapította meg azokat a tényeket, amiket az eljárás egyetlen résztvevője sem vitatott, illetve amelyeket objektív bizonyítékok támasztottak alá, így különösen a vádlottak egyesületére vonatkozó szabályokat, a csalíkerékpár kihelyezésével, elvételével és útvonalával összefüggő adatokat, a rendőrségre beérkezett hívás tartalmi elemeit, azt a tényt, hogy a biciklilopás tényleges elkövetője ismeretlen maradt, továbbá, hogy a tudatmódosító szer hatása alatt állt sértett a biciklit elvitte és használta, valamint azt 5.000,- forintért egy ismeretlen személyazonosságú férfinak eladta.

Ezt követően logikus és ésszerű indokát adta annak, hogy az összefüggő cselekménysor három különböző helyszínén milyen események történtek. Mérlegelő tevékenysége során alaposan és minden részletre kiterjedően megindokolta, hogy az objektív bizonyítéknak minősülő kép- és kamerafelvételek, továbbá a bejelentés hanganyaga a vádlottak és a tanúk vallomásainak mely részét támasztották alá, illetve melyik részüket cáfolták meg, azaz részletesen foglalkozott a bizonyítékok ily módon történő egymásba illeszthetőségével. Mindezzel összefüggésben azt is kellő részletességgel fejtette ki, hogy a tényállásban rögzített vádlotti cselekvéseket mely bizonyítékokra alapította, melynek során helyesen tulajdonított kiemelt jelentőséget 2. sz. tanú vallomásainak.

I.r. vádlott fellebbezésének indokolásában - az elsőfokú bíróság mérlegelését támadva - vitatta a sértett fejbe rúgását, mert állítása szerint valójában a II.r. vádlott rúgta őt fejbe, azonban az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor e cselekvőséget az I.r. vádlotthoz kötötte, mivel mind a sértett, mind

az édesapja következetesen vallott e kérdésben. 1. sz. sértett az I.r. vádlottal történt szembesítésekor kijelentette, hogy „... amikor én 90 fokos helyzetben voltam, akkor te fejbe rúgtál, arcon rúgtál a bakancsal.” (nyom. ir. 488. oldal), majd később újra megerősítette, hogy „Emlékszem, hogy te rúgtál. (nyom. ir. 494. oldal). Ezzel összhangban 2. sz. tanú is úgy nyilatkozott, hogy „... az idősebbik férfi egy alkalommal fejbe rúgta.” (nyom. ir. 261. oldal), majd az elsőfokú bíróság előtt is megismételte, hogy „... a Tamás rúgta fejbe.” (74. sorszámú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 24. oldal). IV.r. vádlott is ilyen tartalmú nyilatkozatot tett a gyanúsítottai vallomásaiban (nyom. ir. 525. oldal). Mindezek alapján a törvényszék helytállóan állapította meg a történeti tényálláson kívül ítélete 30. oldalán is, hogy a sértettet az I.r. vádlott rúgta fejbe, továbbá akkor is törvényesen járt el, amikor a sértett és az édesapja fentebb idézett nyilatkozatai alapján kizárólag egy rúgást állapított meg I.r. vádlott terhére, mivel a vádhatóság által indítványozott kétféle rúgást nem lehetett kétséget kizáró módon bizonyítani.

Az elsőfokú bíróság - az I.r. vádlott hivatkozásával ellentétben - a bizonyítékok értékelése során tehát logikai hibát nem vétett és az I.r. vádlott álláspontjával szemben a beszerzett bizonyítékokból iratellenes, vagy az adott bizonyíték kereteit meghaladó következtetéseket sem vont le, mérlegelési tevékenysége a másodfokú bíróság számára minden elemében meggyőző volt, így I.r. vádlottnak és az I.r., II.r., valamint IV.r. vádlott védőjének az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadó, egyben bizonyítottság hiányában felmentést célzó fellebbezése a Be. 593. § (2) bekezdésében szabályozott bizonyítékok felülmérlegelésének törvényi tilalma folytán nem vezethetett eredményre.

Az elsőfokú bíróság akkor is törvényesen járt el, amikor ítélete 15. oldalán az I.r. vádlott által a sértett vonatkozásában beszerzett személyes egészségügyi adatoknak, amelyek egyébiránt különleges személyes adatoknak minősülnek, a bizonyítékként való értékelését mellőzte, mivel a büntetőügy tárgyát nem a sértett egészségi állapota képezte.

Az I.r. vádlott által e körben hivatkozott büntető elvi határozat ettől függetlenül is teljes mértékben irreleváns volt, mivel az abban kifejtett álláspont nem különleges személyes adatra, hanem rejtett kamerával készített videofelvételre vonatkozik.

Az elsőfokú bíróságnak a bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadó vádlotti és védői megnyilatkozások miatt az ítélet táblája szükségesnek tartja rögzíteni, hogy a büntetőügyben nem általános adatokat kellett mérlegelni, hanem a konkrét bizonyítékokat, így a kábítószeres befolyásoltsággal kapcsolatos, az adott ügytől elvonatkoztatott megnyilatkozásaik nem bírtak jelentőséggel, hasonlóan az I.r. vádlott azon feltevéséhez, miszerint nem zárható ki, hogy a sértett a vád tárgyává tett események után „újabb sérüléseket szenvedett vagy akár öncsonkítást követett el”. Az I.r. vádlott ezen elméletét egyetlen bizonyíték sem támasztja alá, de még csak a lehetőségét sem veti fel, így ez az érvelés kizárólag a feltételezés kategóriájába tartozik.

Végezetül a bizonyítékok értékelésével kapcsolatban az ítélet táblája rögzíti, hogy a fellebbezés indokolásából és az iratanyagból kitűnően az I.r. vádlott a beszerzett bizonyítékokat rendkívül szubjektív módon, egyes elemeket kiemelve, míg másokat mellőzve értékelte, illetve a bizonyítékokat is részekre bontva, a saját védekezési érdekének megfelelően minősítette. Az I.r. vádlottnak a büntetőügyhöz való öncélú hozzáállását a leginkább az a kijelentése tükrözi, hogy álláspontja szerint az ügyben olyan súlyú jogsértések történtek, amik kizárják azt, hogy törvényes ítélet születhessen, „Kivéve természetesen, ha az ítélet a felmentésünket tartalmazza.” (162. sorszám alatti elsőfokú bírósági irat), vagyis megítélése szerint kizárólag akkor törvénysértő az eljárás, amennyiben a büntetőjogi felelőssége megállapításra kerül, ellenkező esetben visszamenőlegesen valamennyi eljárási cselekmény és bizonyíték törvényessé válik.

A törvényszék helyes tényállást állapított meg, azt a másodfokú eljárásban a IV.r. vádlott nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján a személyi rész vonatkozásában csak annyiban kell megváltoztatni, hogy az ott feltüntetett járművet már kivonták a forgalomból.

Az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényállás tehát mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, ezért a másodfokú felülbírálat alapját képezte.

Az ítéletábra észlelte, hogy az elsőfokú ítélet 3. oldalának utolsó bekezdésében az áttételt elrendelő végzés jogerőre emelkedésének napja tévesen került feltüntetésre, ezért azt 2016. február 25. napjára javítja ki.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést valamennyi vádlott bűnösségére és cselekményük minősítése is törvényes, azonban a később még részletesen kifejtendő szerint a testi sértés büntette esetében csak eltérő jogi indokolás mellett helytálló.

Az I.r. vádlott fellebbezésének indokolásában írtak miatt a másodfokú bíróság kiemeli, hogy a garázdaság veszélyeztetési bűncselekmény, ezért a megállapíthatóságához nem szükséges, hogy a megbotránkozás vagy riadalom ténylegesen bekövetkezzen, hanem elegendő, hogy a cselekmény a megvalósításának körülményei folytán alkalmas legyen az eredmény létrehozására. Mindebből következően nincs jelentősége annak, hogy valaki észrevette-e a cselekményt, annak viszont legalább lehetőség szintjén fenn kell állnia, hogy azt mások észleljék (BH 1998. 67., BH 2010. 177.).

Jelen esetben egyrészt a sértett édesapja a történetek ideje alatt végig jelen volt, másrészt a cselekményre az elsőfokú ítélet 13. oldalának második bekezdésében leírt nyílt utcán került sor, így arra is esély volt, hogy a vádlottak cselekvőségét mások is észlelik.

Az erőszakos elkövetés és a mások megbotránkoztatására, riadalomkeltésére való alkalmasság más bűncselekmény elkövetése kapcsán is felismerhetők, így a testi sértés vagy az önbíráskodás egyaránt kiválthatja a jelenlévők ijedtségét, megbotránkozását, amikor azonban a törvényhozó - a szubszidiaritást is figyelembe véve - a garázdaságot önálló bűncselekményként szabályozta, tényállási elemmé tette az elkövető magatartásának kihívó közösségellenességét, ami nem azonos a minden bűncselekményben felismerhető társadalmi veszélyességgel, a közösség elvárásaival történő szembefordulással vagy ezen elvárások semmibe vételével (BH 2005. 313.).

Közösségellenes cselekedetet követ el az a személy, aki szembeszegül az adott helyen és időben szokványos közösségnek az együttélési szabályaival.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyetértve megállapította, hogy másnak a provokálása, majd az utcán való megverése minden körülmények között közösségellenes cselekedetnek minősül, még akkor is, ha közben az abban résztvevők értesítik a rendőrséget, illetve várják a rendőrök helyszínre érkezését.

A kihívóan közösségellenes magatartást tanúsító garázda elkövető tudatában van annak, hogy erőszakos cselekedete közvetlenül és durván sérti/sértheti a közösség nyugalma, azonban tettét e közösségi érdek semmibe vételével hajtja végre. Cselekményében a közösségi érdekekkel való szembefordulás legalább az eshetőleges szándék szintjén felismerhető (BH 2005. 313.).

A garázdaság bűncselekmény esetében a közösségellenességnek kihívónak kell lenni, ami a közösségi együttélési szabályokkal jelentősen, leplezetlenül, gátlástalanul, durván, öntörvényűen szembehelyezkedő magatartás, amellyel az elkövető a közösségi együttélési szabályok leplezetlen, gátlástalan, nyílt semmibe vételét fejezi ki (BH 2007. 283.).

A történeti tényállásban részletesen leírt elkövetési magatartás oly mértékben ellentétes volt a társadalmi együttélés szabályaival, hogy a közösségellenesség egyben kihívónak is minősült, így a másodfokú bíróság is megállapította, hogy a garázdaság bűncselekmény valamennyi törvényi tényállási eleme megvalósult a vád tárgyává tett cselekmény tekintetében.

Az elsőfokú bíróság a megfelelő törvényhely feltüntetésével akkor is helyesen járt el, amikor az elkövetők létszámára tekintettel a garázdaság büntetett csoportosan elkövetettnek minősítette, továbbá a garázdaság bűncselekményét elkövetők felelősségre vonásáról szóló 4/2007. Büntető jogegységi határozatban foglaltak alapján a társtettesi elkövetői alakzatot is helytállóan állapította meg, mivel az egymás tevékenységének kölcsönös tudata nyilvánvaló volt, a cselekményben résztvevők mindegyike tisztában volt azzal, hogy saját erőszakos magatartásával az alapvető közösségi normákat, az együttélési szabályokat semmibe veszi, azokat kihívóan sérti, így esetükben a szándékegység a köznyugalom, mint jogi tárgy közvetlen sérelmét jelentette.

Az elsőfokú bíróság 35-39. oldalán részletesen kifejtette, hogy a csoportosan elkövetett garázdaság büntettként értékelt cselekményt miért nem minősítette az ügyészség által indítványozott csoportosan elkövetett önbíráskodás büntette kísérletének. Az általa e körben kifejtett érveket a másodfokú bíróság elfogadta, így többek közt helyénvalónak találta a Kúria 2003. évi 442. számú eseti döntésének a jelen büntetőügyben történt alkalmazását.

Az ítélet tábla a védőkkel, a vádlottakkal és az elsőfokú bírósággal egyetértve megállapította, hogy a vádlottak egységes fellépését nem a kerékpár visszaszerzése motiválta, mivel azt már eleve azzal a tudattal helyezték ki a téren, hogy el is veszíthetik, azaz kár érheti őket.

I.r. vádlott fellebbezése indokolásának 46. oldalán le is írta, hogy az esetet megelőzően több alkalommal veszítettek el csalikerékpárt, így mindig számoltak a veszteség esélyével, ami szintén azt támasztja alá, hogy a fellépésüket nem az ügyészség által vagyoni igényként megjelölt kerékpár visszaszerzése, hanem a tolvaj, illetve orgazda elfogása, felkutatása vezérelte. A Kúria a már hivatkozott határozatában rögzítette, hogy amennyiben az elkövetők a sértettet abból a célból faggatják, hogy a lopás bűncselekményre vonatkozó gyanújukat erősítse meg, ismerje el annak elkövetését, illetve tárja fel, hogy a tulajdonukat képező értéktárgyat kinek adta el, nem felel meg az önbíráskodás büntette tényállási elemeként megkívánt jogos vagy jogosnak vélt vagyoni érdek érvényesítésének.

A vádlottak fellépése ugyan önbíráskodás jellegű volt, illetve a szó köznapi - és nem büntetőjogi - értelmében önbíráskodás látszatát kelthette, azonban a szándékuk csak és kizárólag az elkövető(k) kézre kerítésére irányult, amelyhez az ellopott kerékpár eszközként szolgált.

Jelen helyen arra is szükséges rámutatni, hogy a vádlottak folyamatosan kapcsolatban álltak a rendőrséggel, amely tény szintén az önbíráskodás bűncselekmény megállapíthatósága elleni érvként hozható fel, továbbá e körben még az is rögzítendő, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 8.B.XIII.30.135/2017/32. számú ítéletének tényállása értelmében a csalikerékpár nem a vádlottak, hanem a 3. sz. tanú tulajdonát képezte, aki az iratanyagból megállapíthatóan a biciklit kifejezetten abból a célból ajánlotta fel az egyesületnek, hogy a segítségével kerékpártolvajokat leplezzenek le.

Az elsőfokú bíróság ítélete 40-41. oldalán szintén részletes indokát adta annak, hogy a sértett bántalmazása miatt minősült az összes vádlott esetében társtettesként elkövetett súlyos testi sértés büntettének, azonban az általa kifejtettekkel a másodfokú bíróság az alábbiak szerint csak részben értett egyet.

Az elsőfokú ítéletben rögzített tényállás alapján megállapítható, hogy az I.r., II.r. és III.r. vádlott között a testi sértés okozására irányuló szándékegység már akkor kialakult, amikor 1. sz. tanú házánaál az 1. sz. sértettet I.r. vádlott a II.r. és III.r. vádlott jelenlétében pofon ütötte és térdével gyomortájékon a falhoz lökte. II.r. és III.r. vádlott a sértett érdekében nem avatkozott közbe, az I.r. vádlottnak utólag sem kifogásolták 1. sz. sértett bántalmazását, vagyis semmilyen módon nem fejezték ki azt, hogy a történetektől elhatárolódnak.

Az irányadó tényállás értelmében a fenti előzmények után az I.r. és II.r. vádlott a III.r. és IV.r. vádlott jelenlétében provokálni kezdte 1. sz. sértettet különféle, a tényállásban szó szerint idézett sértő, az emberi mivoltában megalázó szavakkal, így többek közt „buzinak” nevezték, amely szitokszó használata az I.r. vádlott fellebbezésében írtakkal ellentétben nyilvánvalóan nem esik azonos megítélés alá azzal az esettel, amikor a szexuális orientáció vonatkozásában egy személy kijelenti a másíkról, hogy „homoszexuális”, így irreleváns volt, hogy a polgári bíróság ez utóbbi szó kapcsán milyen álláspontra helyezkedett egy polgári peres eljárásban.

A másodfokú bíróság teljes mértékben egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a vádlottak kiprovokálták a sértettel való verekedést, így a 4/2013. Büntető jogegységi határozatban írtakra is figyelemmel esetükben nem állt fenn a jogos védelmi helyzet, mivel a támadás kiprovokálása megfosztja a védekezőt az elhárítás szükségszerűségétől.

A vádlottak és védők kimerítően foglalkoztak azzal a kérdéskörrel, hogy a sértett kábítószer hatása alatt állt, majd védekezésükben egy önuralmát vesztett, kiszámíthatatlan személyként hivatkoztak 1. sz. sértetre, azonban figyelmen kívül hagyták, hogy a bántalmazás előtt hosszasan elbeszélgettek vele, és bár a videofelvétel értelmében a sértett - nyilvánvalóan valamely szer hatása miatt - lelassulva válaszolt az I.r. vádlott kérdéseire, de bármiféle kiszámíthatatlan viselkedésnek még csak a legkisebb jelét sem mutatta.

A II.r. vádlott védője arra is hivatkozott, hogy a sértett kézre kerítésével tettenérés valósult meg, így hiányzik a cselekmény társadalomra veszélyessége. A másodfokú bíróság ezzel a védői érveléssel nem értett egyet, mivel az 13/2013. számú büntető elvi határozatban kifejtettek szerint a tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését, és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözésből való elfogását, ekként visszatartását. Tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy - a tettenérő - szeme láttára, észlelése mellett történik, olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Az elvi határozat szerint mindez a „forró nyom”, az időveszteség nélküli üldözés lehetősége, és éppen ezen alapul társadalmi elismertsége, azonban jelen esetben mind a lopás, mind az orgazdaság bűncselekményt a vádlottaknak a sértett házánaál történt megjelenése előtt több órával korábban követték el, így a védő által tettenérésként értékelt cselekmény vonatkozásában hiányzott a bűncselekmény észlelése és az elkövető elfogása közötti egyidejűség.

A vádlottak a korábban történt lopás, illetve orgazdaság bűncselekményt közvetlenül nem észlelték, így már önmagában e tényből is értelemszerűen következik, hogy az elkövető(k)nek a tettenérés megállapításához szükséges haladéktalan üldözését sem kezdhették meg, ezért 1. sz. sértettnek, mint

bűncselekmény elkövetőjének a kézre kerítése, illetve adott helyen történt megtalálása nem volt tettenérésnek tekinthető.

Az irányadó tényállás szerint a kiprovokált verekedés során az I.r. vádlott felhívására a II.r., III.r. és IV.r. vádlott lefogták a sértettet, majd ezt a helyzetet kihasználva az I.r. vádlott fejen rúgta őt acélbetétes cipőjével. Már önmagában az elkövetés módjára (lefogott és előre hajolt pózban lévő sértett fejen rúgása), a rúgáshoz használt cipő fajtájára (acélbetétes), az erőbehatás nagyságára (közepes) és a megtámadott testtájékra (fej) tekintettel I.r. vádlottnak fel kellett ismernie, hogy a bántalmazással okozati összefüggésben fennállt az életveszélyes sérülés bekövetkezésének reális lehetősége, ugyanis közismert, hogy a részletezett bántalmazás alkalmas arra, hogy olyan testi sérülést eredményezzen, amely életveszélyes állapotot idéz elő. Mindezt az elsőfokú bíróság is rögzítette ítélete 33. oldalának negyedik bekezdésében 1. sz. igazságügyi orvosszakértőre hivatkozva.

Az I.r. vádlott többek közt azzal próbálta kétségbe vonni a büntetőügyben kirendelt 1. sz. igazságügyi orvosszakértő véleményét, hogy egy másik büntetőügyében a térdrel, közepes erővel történt fejberúgásról nem állapította meg a súlyosabb következmény bekövetkezésének lehetőségét, azonban az ítélet tábla hangsúlyozza, hogy egy térdrel történt fejberúgás értelemszerűen nem hasonlítható össze egy acélbetétes cipővel megvalósított fejberúgással.

A tényállás alapján nem lehet kétséges, hogy életveszély ténylegesen nem következett be, azonban az előző bekezdésben hivatkozott elkövetési körülményekre tekintettel annak reális lehetősége fennállt.

A Btk. 13. § (3) bekezdése szerint társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását, egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg.

Annak a kérdésnek az eldöntése érdekében, hogy a vádlottak társtettesként követték-e el a cselekményt, vizsgálni kell az elkövetők vonatkozásában a szubjektív oldalt, nevezetesen azt, hogy tudtak-e kölcsönösen egymás tevékenységéről. Mindez azért bír kiemelt jelentőséggel, mert amennyiben a szándékegység megállapítható, a társtettes a társa által tanúsított magatartásért is büntetőjogi felelőséggel tartozik.

A Kúria a 2017. évi 284. számú eseti döntésében kifejtette, hogy az elkövető mindig maga választja meg magatartásának módját, ami értelemszerűen helyzeti előnyéből fakadó lehetőség. Ha nem korlátozza a külvilág számára világosan és a másik elkövető számára kifejezetten saját magatartása hatókörét, akkor az egyidejű, azonos térben, egymás észrevehető, elérhető - ekként közvetlen - közelségében kifejtett elkövetői magatartások kölcsönösen szándékegységben vannak. Ilyen külvilágbeli fizikai feltételek mellett ugyanis - önmagában az érzékszervek természetes működése általi felfogóképességéből adódóan - nincs ésszerű alapja és ennél fogva indoka annak a következtetésnek, hogy az elkövető magatartásának tudattartalma nem fogja át a másik elkövető magatartását. Az elkövető a külvilágban felismerhető, elhatárolódására vonatkozó magatartás hiányában utóbb nem hivatkozhat eredményesen arra, hogy társai szándékát nem ismerte, és azzal nem azonosult.

Az irányadó tényállásból megállapítható, hogy a II.r., III.r. és IV.r. vádlott az I.r. vádlott „Fogjátok fiúk!” felhívására azonnal cselekedett, egyikük sem határolódott el a cselekmények elfajulásától, az ezt követő eseménysorban mindegyikük aktívan részt vett. Mindezek alapján a IV.r. vádlott védőjének érvelésével ellentétben a szándékegység a vádlottak között egyértelmű, mivel a tényállás kellő pontossággal rögzíti a vádlottak cselekvőségének időbeli és térbeli egybeesését, továbbá a

magatartásaik mögött rejlő teljes akarategység is felismerhető. Az ítéletábra a IV.r. vádlott védője fellebbezésének indoklásában leírtak miatt még arra is rámutat, hogy a társtettesi szándékegység meglétének nem feltétele előzetes megállapodás, szóbeli megegyezés. A tett közös végrehajtásában megmutatkozó egyetértés a cselekmény helyszínén, a véghezvitel során is létrejöhet (BH 2017. 284.).

Közös bántalmazás esetén, amikor is az elkövető tisztában van társa cselekvőségével, és saját tevékenységét annak ismeretében, ahhoz képest alakítja, fejt ki, közömbös, hogy a súlyosabb minősítést megalapozó sérülést éppen melyik elkövető fizikai erő kifejtése idézte elő. A több évtizede következetes ítélkezési gyakorlat szerint minden ilyen esetben az okozott eredményért az elkövetők társtettesként felelnek, azaz nincs jelentősége annak, hogy a több elkövető közül a súlyos sérülést ténylegesen ki okozta, a bekövetkezett eredményre figyelemmel kell a büntetőjogi felelősségüket megállapítani (BH 1975. 452., BH 1996. 133., BH 2009. 71., BH 2007. 71. és BH 2017. 284.).

A vádlottak egységes fellépését és ezzel összefüggésben a testi sértésre irányuló szándékegységét 2. sz. tanú a törvényszéken tett vallomásaiban szemléletesen adta elő, amikor úgy fogalmazott, hogy „... olyan volt az egész szituáció, mint mester és tanítványai, a fiúk próbáltak megfelelni az I.r. vádlottnak...utána már provokációnak tűnt a fellépésük, itt már nem arról volt szó, hogy kinél van a bicikli.” (72. sorszámú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 27. oldal).

Mindezekre tekintettel alappal vonható le az a következtetés, hogy a vádlottak cselekménykori tudatállapotában a belenyugvás szintjén fel kellett, hogy merüljön cselekményük következményeként az életveszélyes eredmény okozása, amire az előzőekben kifejtettek figyelemmel az eshetőleges szándékuk terjedt ki, ezért cselekményükkel megvalósították a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletét. A kísérlet törvényhelyként a másodfokú bíróság feltünteti a Btk. 10. § (1) bekezdését.

Az ítéletábra megállapította, hogy a vádlottak a bűncselekmény törvényi tényállásában meghatározott tevékenységet már befejezték, így kizárólag az eredmény bekövetkezése maradt hátra, ami viszont már nem igényelt részükről további tevékenységet, így a terhükre megállapított kísérlet teljes (befejezett) kísérletnek minősült. Mindez azért bír jelentőséggel, mert az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak a tényállásban is rögzített körülménynek, hogy a bántalmazás megtörténte után a vádlottak mentőt kértek a helyszínre, ami felveti az önkéntes eredményelhárítás megállapíthatóságát.

Az önkéntes eredményelhárítás megállapítására akkor kerülhet sor, amikor az elkövető a bűncselekmény törvényi tényállásában meghatározott elkövetési magatartást már befejezte, vagyis létrehozta azt az okot, amely a továbbiakban tőle függetlenül az eredmény bekövetkezésére vezet, amint az jelen esetben is megtörtént. A büntetlenséget az biztosíthatja, ha az elkövető saját további pozitív tevékenységével az eredményt önként elhárítja, azaz alanyi oldalon az szükséges, hogy az elkövető céltudatosan azért cselekedjen, hogy az eredmény elmaradjon és az nem a véletlennek és nem mások, az elkövető személyétől különböző személyek tevékenységének, hanem meghatározó módon az elkövető magatartásának tulajdonítható. További feltétel, hogy az eredmény elhárítását célzó cselekmény önkéntes legyen, tehát nem külső körülmények behatására, hanem belső indokok miatt kell az elkövetőnek arra az elhatározásra jutnia, hogy megszakítja a bűnös tevékenységével elindított folyamatot, megakadályozza annak végső kifejlődését, az eredmény bekövetkezését. Mindez a vádlottak részéről teljes mértékben megvalósult, mivel az eredmény elhárítása érdekében a sértettet nem hagyták magára az elkövetés helyén, ott maradtak vele, mentőt is hívtak a helyszínre,

amelynek következtében 1. sz. sértett szakszerű orvosi ellátásban részesült, így a vádlottak a súlyosabb következmény kialakulásának lehetőségét kétségtelenül megakadályozták, amely magatartásuk a Btk. 10. § (4) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése szerint bírálendő el.

Az iratanyaggal összhangban megállapított tényállás szerint a mentők értesítését is magában foglaló telefonhívást ténylegesen az I.r. vádlott bonyolította le, azonban a vádlottak szándékegysége ekkor sem szakadt meg, így a hívás az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete tekintetében mindegyikükre nézve büntethetőségi akadályt képez.

Kísérlet esetén az önkéntes eredményelhárítás maradékcselekményeként meg kell állapítani az elkövetők terhére azt a befejezett bűncselekményt, amelyet a büntethetőségi akadály létrejöttéig megvalósítottak, így a sértett ténylegesen bekövetkezett nyolc napon túl gyógyuló sérüléseire tekintettel a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntetében állapítandó meg büntetőjogi felelősségük (BH 1997. 566., BH 2003. 98., BH 2008. 79., ÍH 2018. 7.).

Az eddig kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság tehát helyesen minősítette a vádlottak testi épség elleni bűncselekményét társtettesként elkövetett testi sértés büntettének, kizárólag a minősítéshez vezető jogi levezetésben tévedett. A helyes minősítésre tekintettel a törvényszék akkor is törvényesen járt el, amikor a testi sértés büntetével halmazatban a garázdaság büntettét is megállapította valamennyi vádlott terhére, mivel mindkét bűncselekmény büntetési tételkerete három évig terjedő szabadságvesztés, vagyis a testi épség elleni bűncselekmény nem súlyosabban büntetendő.

A joghátrány megválasztása körében - az I.r. vádlott hivatkozásával ellentétben - az elsőfokú bíróság hiánytalanul és a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva vette számba a vádlottak terhére és javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket.

Az I.r. vádlott fellebbezésének indokolásában írtak miatt a másodfokú bíróság szükségesnek tartja rögzíteni, hogy nem lehetett enyhítő körülményként értékelni a vádlottak kerékpártolvajok kézre kerítése érdekében kifejtett tevékenységét, mivel a vád tárgyává tett, majd elítélésüket eredményező cselekmény pont arra volt visszavezethető, hogy az amúgy köz javára végzett cselekményük ebben az esetben átlépte a törvényesség és törvénytelenység közti határvonalat, melynek eredményeként két bűncselekményt is megvalósítottak. Jelen esetben tehát nem lehetett azt a tevékenységet enyhítő körülményként értékelni, amellyel oly mértékben áthágták a törvényesség kereteit, hogy az büntetőjogi felelősségre vonásukat eredményezte.

A másodfokú bíróság a büntetéskiszabási körülmények közt külön kitér a jelentős, négy év időmúlásra, amit - az Alkotmánybíróság 2/2017. (II.10.) AB határozatában írtakra is figyelemmel - a büntetés kiszabása során nyomatékos enyhítő körülményként vett figyelembe.

Az elsőfokú bíróság az enyhítő és súlyosító körülményeket súlyuknak megfelelően értékelte, amikor úgy ítélte meg, hogy az eseményekben vezető szerepet betöltött és a sértettet fejberúgó I.r. vádlottal szemben szabadságvesztés büntetés kiszabása indokolt, azonban annak mértékét a terhére megállapított bűncselekmények alacsony büntetési tételkeretére figyelemmel a másodfokú bíróság eltúlzottnak találta, ezért a személyében és cselekményében megnyilvánuló társadalomra veszélyességgel arányban a szabadságvesztés tartamát 1 év 6 hónapra mérsékelte. Az elsőfokú ítéletben rögzített törvényi hivatkozáson túl az ítéletábra a szabadságvesztés büntetés

törvényhelyeként még feltünteti a Btk. 33. § (1) bekezdés a) pontját, a Btk. 34. §-át, a Btk. 35. § (1) bekezdését és a Btk. 36. §-át is.

Az I.r. vádlott - amint arra a törvényszék is helytállóan rámutatott ítélete 42. oldalának második bekezdésében - a Btk. 97. § (2) bekezdésére figyelemmel az elkövetéskor büntetlen előéletűnek minősült, ezért a másodfokú bíróság e tényre, a már hivatkozott büntetési tételkeretekre, a jelentős időmúlásra, valamint a fokozatosság elvére is tekintettel az I.r. vádlott és védője indítványának helyt adva úgy ítélte meg, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető, ezért a szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85.§ (1) és (2) bekezdése alapján próbaidőre felfüggesztette, egyben mellőzte az elsőfokú ítélet közügyektől eltiltásra vonatkozó rendelkezését. A felfüggesztés próbaidejének tartamát a jövőbeni visszatartó erő érdekében a törvényi maximumhoz közelítő 4 évben határozta meg.

Az I.r. vádlott tekintetében a szabadságvesztés börtön fokozata és a büntetés végrehajtása esetén a felételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározása, valamint az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött időnek a kiszabott szabadságvesztésbe való beszámítása is törvényes, továbbá az elsőfokú bíróság e rendelkezések törvényhelyét is hibamentesen tüntette fel.

A másodfokú bíróság nem látott alapot arra, hogy az I.r. vádlott védője indítványának helyt adva a Btk. 35. § (2) bekezdése alapján a törvényben meghatározottnál eggyel enyhébb - fogház - fokozatot határozzon meg.

A másodfokú bíróság a törvényszékekkel szemben jóval nagyobb jelentőséget tulajdonított II.r. és III.r. vádlott esetében az elkövetéskori életkoruknak, azaz annak a ténynek, hogy a cselekmény végrehajtásakor még a 21. életévüket sem töltötték be, míg IV.r. vádlott vonatkozásában a cselekmény elkövetésében betöltött csekélyebb mértékű szerepének.

A fiatalok bünelkövetésére adandó új, korszerű válaszok érdekében az Európa Tanács megalkotta a fiatalok bünelkövetőkre vonatkozó igazságszolgáltatási rendszerről szóló R (2003) 20. számú ajánlását, amelynek 11. pontja rögzíti, hogy a felnőtté válás időszakának meghosszabbodására tekintettel lehetővé kellene tenni, hogy a 21 évesnél fiatalabb fiatal felnőttek a fiatalokhoz hasonló bánásmódban részesüljenek és velük szemben ugyanolyan intézkedéseket alkalmazzanak, ha a bíró úgy ítéli meg, hogy még nem olyan érettek és cselekményükért nem annyira felelősek, mint valóban felnőtt társaik.

A másodfokú bíróság a joghátrány megválasztásakor az elkövetéskor fiatal felnőttnek minősült II.r. és III.r. vádlott vonatkozásában a fentebb idézett ajánlásban írtakat is figyelembe vette.

A büntetlen előéletű II.r., III.r. és IV.r. vádlott esetében - akikkel szemben azóta nem indult újabb büntetőeljárás - a Btk. 79. §-ában megfogalmazott büntetési cél, azaz a társadalom védelme érdekében biztosított általános és speciális prevenció közül az ítélőtábla előtérbe helyezte a speciális megelőzést, ezért a szankció kiválasztása során a nevelésre és a megelőzésre helyezte a hangsúlyt.

Nevezett vádlottak tekintetében az előzőekben hivatkozottakra figyelemmel szükségtelennek tartotta büntetés kiszabását, helyette elegendőnek találta a Btk. 63. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a Btk. 65. § (1) bekezdése szerinti intézkedés, a próbára bocsátás alkalmazását, mert alaposan feltehető, hogy a büntetés célja így is elérhető.

A próbára bocsátás időtartamát a Btk. 66. § (3) bekezdése alapján mindegyik érintett vádlott tekintetében 2 évben határozta meg.

A másodfokú bíróság a II.r. és a III.r. vádlott jelenlegi rendezett életvitelére, valamint büntetlen előéletére tekintettel szükségtelennek tartotta a próbaidő eredményes elteltéhez pártfogó felügyelet keretében rendszeres figyelemmel kísérésüket, valamint ezzel összefüggésben külön magatartási szabály előírását is. Az ítélet tábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság által meghatározott magatartási szabály az internet és egyéb kapcsolattartási lehetőségek világában ellenőrizhetetlen, de azt egyébként sem tartotta indokoltnak.

Az elsőfokú bíróság az I.r. vádlott által házi őrizetben töltött időtartam kezdő napját nem tüntette fel helyesen, mivel azonos napot jelölt meg eltérő személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések befejező és kezdő napjaként, azonban I.r. vádlott nyilvánvalóan nem lehetett ugyanazon a napon előzetes fogvatartásban és házi őrizetben is, ezért azt az ítélet tábla a 7.B.307/2015/7. számú elsőfokú végzés alapján a rendelkező részben írtak szerint kijavította.

Az elsőfokú bíróság a lefoglalt bűnjelekről is törvényesen rendelkezett. Az elemlámpa esetében az ítélet tábla annyiban pontosítja az elsőfokú ítéletet, hogy az elkobzást megalapozó törvényi hivatkozást az a) pont feltüntetésével pontosítja. Az acélbetétes cipő vonatkozásában az ügyészség érvelésével ellentétben a törvényszék indokával értett egyet, mivel az I.r. vádlott lábbelije valóban nem tekinthető elkövetési eszköznek, mert az I.r. vádlott az acélbetétes cipőt nem azért vette fel, hogy azzal a sértettet megrúgja, hanem ezt a cipőt viselte aznap, majd ebből adódóan a fejberúgás is ezzel a cipővel történt.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek voltak.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítélet tábla mint másodfokú bíróság a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét a Be. 599. § (1) bekezdése alapján megtartott nyilvános ülésen, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárás során a kirendelt védő díjával, valamint a fordítással felmerült bűnügyi költség megállapításáról és viseléséről a Be. 613. § (1) bekezdése értelmében - utalva a Be. 145. § (1) bekezdés a) és c) pontjára - a Be. 574. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2019. év április hó 4. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Patassy Bence s.k.
előadó bíró

Dr. Mató Ágnes s.k.
bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 7.B.20/2016/175. számú ítélete a Fővárosi Ítélet tábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.12/2019/15. számú ítéletében írt változtatásokkal I.r., II.r., III.r. és IV.r. vádlott vonatkozásában 2019. év április hó 4. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2019. év április hó 4. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő